tuse sündimist, mis jälle awalikuks teeb, et rahwa luulemise wägi eelkäijate käest päritud mälestuste külles mitu sada aastat töötanud, enne kui jut praegust kombet oli wõtnud. Kalewi poea ligemad sugulased, keda mõne korra tema seltsis tahame, on: Alewi, Sulewi ja Olewi poeg, wiimne kui üks kaugelt tulnud wõõras, kellega kangemees wast hiljemine tutwustanud. Neist kolmest on Kalewi poeg oma kangusega igapidi ülem. Ehk tema kül rammu poolest inimlikust määramisest mööda jookseb, siiski näitab tema mõistus mitmes kohas enam lapse kui täiskaswanud mehe sarnane; mis jälle, kuda juba ülemal tähendasin, näitab, et tema jutu sünnitajad lapsekätki piire ligidal elaswad. Seda mööda, kuda tema sünnitajatel ja kaswatajatel hõlpsamad ehk raskemad elupääwad olnud, leiame kaa Kalewi poega kord rõõmsal ja lustilikul, kord jälle nukral ja kurwal tujul.

„Waatame siin lühidelt Kalewipoea laulude sisu, kuda nemad praegu trükitud meie silma ees seisawad, siis kuuleme esimeses laulus, et wanaisa kuulsad poead maapealse tütarlastega armastuses endid pidanud segama, nõnda et üks kangemeeste sugu maailma sünniks. Üks säherdune jumalikust wõsust idanenud meeste sugu oliwad meie kangelased, Kalew ja tema kuulsad poead. Põhjakotkas kannud wana Kalewi oma tiiwa peal üle mere ja pillutanud teda Wiru randa maha, kus temast hiljemine meie maa esimene walitseja wäljatulnud. Mõne aea pärast jubtund üks lesknaine Lääne maal ühe kanapoea ja tedre muna karjateelt leidma, mis tema koeu wiinud ja wakas kaane alla kaswama pannud. Kanapoeast ja tedremunast kaswanud kaks kaunist piigat Salme ja Linda. Neil käinud palju kosilasi, nimelt: kuu, päike, tähte poisike, mõned wägewad waimud ja Kalew; Salme läinud tähepoisile ja Linda Kalewile abikaasaks. Nende kosimisest ja pulmapidust teeb laulik laia jutu ja laseb pulmade lõpetusel mõlemad noored paarid koju minna. Salmest, keda kõrgele taewa alla tõsteti, ei kuule meie pikemalt midagi, aga maa peale jäänud Linda astub edespidi weel meie silma ete. — Kohe teises laulus saame teadusi, kuda Lindale õnnelikus abielus palju poegi olla sündinud, wiimne „pesamuna“ aga wast päraast isa kurma ilmale tulnud, ommetegi wendadest kõige wägewam olnud, nõnda et tema mälestus üksi

kustumata jäänud. Selle kuulsaks tõusnud wiimse poea tulewat aru ja kiitust olla isa juba enne oma surma ja poea sündimist abikaasale etekuulutanud, ühtlase ütelnud, et tema isalik silm siin elus poega enam näha ei saada. Ühel õnneliku õhtu widewikul räägib ta abikaasale oma soowimist, et riik jagamata ühe poeale päranduseks pidada jääma, aga liisk selle üle otsust andma, keda wendade seast kuningaks tõstetakse. Ei kuigi kaua peale tehtud seadust jääb wanaraud haigeks, ja ehk kül Linda oma sõle sõudma paneb ja lepatriinu lendama läkitab, abikaasale arstisi otsima, siiski peab wana Kalew surema; sest et surma wasta rohtu ei kaswa. Linda kaewab ise kadund mehele sügawa haua, peseb tema surnukeha, ehitab riidesse ja sängitab teda siis mulla põue puhkama. Et hauapaik tulewa põlwele tundmata ei jääks, kannab leik igalt poolt kalju kiwa koku, mis ta Kalewi kalmu peale kubjendab. Kiwihunnik seisab weel tänapääwal kui kõrge kaljukünga Tallinna toompäe mäe nimel waataja silmat nähtawal. Ühel pääwal libiseb raske kiwipak lesel hiuste linqust, misga ta kiwi kandis, tema wäsind rammu ei jaksa rasket kiwi ülestõsta, tema istub kiwi otsa ja nutab kibedast lesenaise wiletsust. Tema silmist pillutatud pisaratest paisub üks järw lagedale, mis tänapääwal weel Tallinna ligidal nähtawal. Lühikese aea pärast toob ta oma wiimse poea raske hädaga ilmale, kes juba kätkis isast etekuulutud kanqust ilmutab. Rikal lesenaisel käiwad palju kosilasi, keda wasta ei wõeta. Wiimne kosilane, Soome tuuletark, läheb ähwardates koju, ja tõutab põlgamist naisele käte tasuda.

Kolmandama laulu alustus näitab ühtlasi tüki Kalewi poea poisikese põlwest. Kurjad waimud pilkawad wana Pikker taati, kes parajalt waskeratil wankriga rauda sillal sõitis; kartes poewad siiski pilkajad merepõhja peitu. Kalewi poeg kiirelt nende kannul, püab neid oma kael-koti ja wiib Piferi käte nuhelda. Siis lähwad wennad kolmekeste metsa elajaid tapma. Muist tapetud elajad, nõuda kui teiste nülitud nahad kannab noorem wend oma õlal. Mehed istuwad metsa warju wäsimust pubkama, ja tõstawad aeawiiteks laulu. Wanem wend laulab lehed ja okad puudesse haljendama ja urwad päikese paistel paisuma. Teine wend laulab õilmed õitsema, wilja, marjad, õunad ja

Eesti-rahwa Kasuline Kalender 1869, lk. 32